

Ez vana qey caran hendayê ewroyî tebîet wina weşîyane texrîb nêbîyo. Ma hende bê-sexbîr muamele bi tebîetî kenê ke zaf zî ney belkî 50 serrî badêna do pirnikanê ma ra bîyaro teber!

Mesela, deşta Dîyarbekirî, deşta bi xeyr û berekete. Şarê deşte, bê ke firset bido ke hêgayî boya xo bidê, her serre tov kenê. Ramitiş û çînayîş asan bîyo. Her çî bi makîne beno, mesrefê xo zî zaf tay o. Tew ser de dewlete ra pere gêne. La senî ke terkeyan çînenê, roja bîne adir veradanê firêze. Çira? Çunke eke hêga puşê xelewî ra pak bibo asan cite beno. No mîyan de tove vaşan zî veşeno, puç beno. La bi veşnayîş eslê xo de erd, yanî herre xususîyetê xo kena vîndî, puç bena. Veşnayîş de çiqas mar û mûr, kerm û kêz esto heme mireno. Oxro ke nê heywanî muwazeneyê ekolojî de wayîrê rolêkê eslî yê. >>> 2

Dr. Silêman Yılmaz: “TEDBÎR TEDAWÎ RA MUHÎMÊR O”

“Pankey wer, awk û cayî ki mîyûn di benî nê-weşîy, weşîy di zav muhîm û. Tedbîr tedawî ra hîna muhîm o. Awka pank, werû pank, lazimî ew cayû pank. Ganî gedey rind îstîrahat bikî, hewnû tamam heme çî ra hem vucûdî r’ hemî z’ aql û ruhî r’ lazim û. Televîzyon, komputere ew çîyê sey nînan, hem hewndê gedûn rê hem vextê gedûn rê, hem iz sihetê gedûn rê xirab ê. Ma-nîyê hereket û sporî z’ benê. Ma hereket û spor xu vîr nêkî! Wucûd kenê saxlem, têwgerê însanî kenê sivik, zihnê kê kenê rehet, dormarey zî kê rê kenê dost.

Ma ha welatê tîncî di, lakîn ma tîncî ra meh-rûm ê. Zimistanî taştêrey, imnanî serê sibay yan zî êrey ra pey, tîncey teberî semedê sihetê hes-tûn ir zav rind a. Tînc wucûdê însanî de vîtamînê D virazena. Wext ik o vîtamîn kê mî bi, hesteyê gedûn veng benê, tira pey çewt benê, hem iz gedeyûnê şinikan de hîna xidar vîyarenû, benû sebebê hewale vîyarnayîşî. Şit, mast û penîr

menbayê kalsiyûmî yê. Înû mîneral semedê hes-tûn lazim û. Qay semedê îna nêweşîy (rickets) nêveçiya dinya omeşîş ra heyana yew serre vîta-mînê D qîçekûn ir şart û. Tira pey ge-ge lazim benû, doktorî şima senî va ay hawa bikîn...” 4

Yewbîyayîş

Cemal AYDIN

Rojê hîrê enbazî; yew tirk, yew kurd, yew kî armenî wazenê ke şêrê Îstanbul 5

Yehowa û Yêxowa!

Murad Canşad

Mi verê zî vatîbî, mabênê min û etîmolojî weş o!

Etîmolojî çî yo?

Etîmolojî îlmek o û bi eslê çekuyan eleqeder o. Yew çekuye eslen kamcîn zîwan ra ya, key vejîyaya meydan, hetê veng û mana ra senî vurîyaya ûsn. Pêro karê etîmolojîyî yo.

Çekuyê ke ez wazena etîmolojîyê ci ser o bivinda, “yehowa” ya.

“Yehowa” çî yo?

Homayê Benîsraîlî (cihudan) rê “Yehowa” yeno vatene û na çekuye eslen kirmanckî (zazakî) ya!

Nika bîyo tîq-tîqa şima, şima huyenê vanê, Heq keyeyê to şên bikero mêrik, eyb nîyo ti wina tewşo-mewşo qîsey kenî?

De wa tîq-tîqa şima bivîyara û huyayîşê şima binişo ke ez şima rê bivaja...

Oyo ke kitabo bimbarek ê cihudan Tewrat de nusîyayo, cihudî wextê Hz. Îbrahîmî de şonê dîyarê Kenanî de ca benê. Lajê tornê Hz. Îbrahîmî, Wisiv (Wisivê Yaqûbê Îbrahîmî) bi destê birayanê xo roşî-

yeno bi bazirganêk, o zî ey kerwanê xo de gêno beno Misir. Wisivî dima dîyarê Kenanî de xela peyda bena, qewmê cihudan şono Misir de ca beno. Seba ke uca de wayîrê mal û milki nîyê, xizmetkarîye û suxrevanîye kenê. No hal-hewalê înan çar seserrî devam keno. Dima Hz. Mûsa vejîyeno, înan Misir ra peyser gêno beno dîyarê Kenanî de ca keno.

Rojêk Hz. Mûsa ewnîyeno ke yewero misirij ho yewerê cihudî kuweno. Mûsa dano misirijî ro, ey beno zereyê gumeyî de nîm-neno. Na xebere şina goşê Fîrawûnî, pê gêreno ke ey bikişo. Mûsa remeno şono dîyarê Mîdyanî, kênaya kahîne ucayî de zewicîyeno û şono pesê înan ver. Rojêk pesî erzeno xo ver, gêno beno ko. Ko de kile kewena leme, leme veşena û veşena nêqediyena. Waxto ke Mûsa verê xo çarneno leme, zereyê kile ra veng yeno, Heq ci ra vano: Mûsa, ez ha tîya de. Nêzdî mebe û çarixanê xo nînganê xo ra biveje. Çike tîya erdo bimbarek o (Mîyanê ma elewîyan de wexto ke şonê cayanê bimbarekanê sey Sultan Baba û Duzgin Babayî ser, solanê xo vejenê, Warpay şonê.)

Heq, Mûsayî ra vano: Ez

Heqê pîyê to ya, Heqê Îbrahîmî ya, Heqê Îshaqî ya, Heqê Yaqûbî ya. Seba ke Mûsa terseno biewnîyo Heqî ra, rîyê xo nîm-neno.

Heq Mûsayî ra vano, ezab û îşkenceyo ke qewmê mi (benîsraîlî) tede yo, mi dî. Feryad û fîxanê înan ame goşê mi. Mi dî ke ê misirijî çî cefa bi înan kenê. Seba ke qewnê mi Misir ra bivejê, ez to şirawena verê Fîrawûnî.

Mûsa vano, ez kam a ke şona verê Fîrawûnî û benîsraîlî Misir ra vejena?

Heq vano, ez piştîya to de ya, bazîyê to de gêna.

Mûsa Heqî ra vano ez ke bişora verê benîsraîlî û ci rê bivaja, Heqê pîr-kalikanê şima ez şirawita verê şima; ê do mi ra bivajê, nameyê ey çî yo, o wext ez do înan rê bivaja se?

Heq Mûsayî ra vano, ez YÊ XO WA (YA). Ti înan rê bivaje, YÊ XO WA.

Seke şima zî vînenê, na çekuye hema-hema qet nêvurîyaya, sey formê xo yê roja verêne menda, hurr kirmanckî ya!

De şima nika zî mi ra vanê ke keyeyê to şên bo mêrik, eyb nîyo wina tewşo-mewşo qîsey kena?

BEXT

J. İhsan ESPAR

Emşo mêmânê mi estê.
Bêvengî û tenayî amey
û nika zî
ez xemgînî pawena...

İstatîstîkê Dersa Weçînita Bellî Bîyî

Serra perwerdeyî ya 2012-2013 de Dîyarbekir de sinifê pancine de 4 hezarî 469 wendekaran sey dersa weçînita kurdkî tercîh kerda. Nînan ra tena 171 wendekaran “zazakî” tercîh kerda. 3

**EDÎTORÎ
RA**

Roşan LEZGÎN

>>>

Erd kenenê kenê qule ke herre hewa bigîro, oksîjen bigîro. Ê qulikan ra awe şiro bireso binê erdî. La veşnayîş ra erdê deşta Dîyarbekirî êdî xususiyetê xo yê eslî kerdo vîndî, nika xeyrê gubreyî ra xele dano.

Di rey gubre erzenê; payîzî gubreyê kokî ke hebê xeleyî zêdeno û keno gird, wisarî zî gubreyê pelî erzenê ke sapê xeleyî pê qame bierzî. La nê gubreyî seraser kîmyewî yê, heba genimî reyde zerarêko gird resnenê bunyeya ma. Pisporî vanê, nêweşiyê velikan û kansero ke nê seran bisuret zêdiyeno, zafê xo nê madeyanê kîmyewîyan ra yo.

La ez wazena behsê yewna çiyî bikerî. Tîya ra da-des serrî verê cû gama ke ez Dîyarbekirî ra şiyêne Licê, deşte de dewê ke verên a estbî, tim ê bî. Nika mîyanê ê hêgayanê rindekan de banê betonî sey toximê pirparî zêdiyênê. Her kesî dayo piro şiyoy mîyanê hêgayê xo de tewr tay yew bînya dilaye awan kerda.

Eke bi no qayde dewam bi-

kero, beno ke pancas serrî badêna deşta Dîyarbekirî seraser bibo ban û bînayî, êdî cayê ramitîşê xeleyî, cayê zîretî nêmano. Çunke yew ban tena di sey m² ca nêgêno, tewr tay çend sey m² hêga zî beno berihê ê banî. Xora asphalt ra yew zî rayîr, rayîro asphaltkerde şino hetanî verê banî. De êdî şima xo rê hesab bikîn!

Rewşa şaristanan zî no qayde ya. Tîya ra hîris serrî verê cû Dîyarbekirî tena zereyê bedenî, Binê Qeya, Yenîşehîr, Ben û Sen, Şehîtlîx, Ofîs û qîsmêkê Rezan bi. Hetê Seyrantepeyî de zî yew mehla estbî.

Hetê rayîrê Erxenî, rayîrê Sêwregî, rayîrê Silvîan û rayîrê Mêrdînî ser pêro hêgayî bî; hêgayê bi xeyr û bereketî ke wina yew herra sûre, eynî sey goştê vereke. Tede xele ramîyayêne, peme ramîyayêne...

Nika hema vajîn ke hetanî Erxenî, hetanî Qerejdax, hetanî dewa Palukeyî, hetanî çemê Embarî çarmedorê berihê Dîyarbekirî pêro bîyo ban û bînayî. Bitaybetî meqesê rayîrê Erxenî û Sêwregî de sîteyê girdî ke her dayreyê xo di sey metrekarê ra vêşêr viraştê ke merdim xo rê xewf gêno.

Dewleta tirkan xora zerrî ra wazena ke ca û warê kurdan tim qir û qerac bo, cayê ciwîyayîşî nêbo. La ma kurdî bi xo zî nê hetî

ra zaf bêrehm ê. Mesela, berpirsîyarê ke Dîyarbekirî idare kenê, ma vajîm beledîyeyî, qet xemê înan ameyeyê ma, ameyeyê toranê ma nîyo. Her kes keyfê xo yê ewroyî ra ewnîyeno!

Mîyanê bedenî, Ben û Sen, Şehîtlîx, Rezan, Seyrantepe, Dîrekxane, dorê Sanayîya kane, Şilbê heme banê yewla yan dila yê. Merdim gama ke nê semtan ra gêreno, seke Malezya ra bigeyro, hende bêrûçik û perîşan ê. Banê ke serranê 1970-80an de bi qaçaxî, bi malzemeyêko ercan wina êretî virazîyayê...

Beledîyeyî eşkenê hêgayan de viraştîşê apartmanan qedexe bikerê, ruhset nêdê. Ê hetêk ra zî pêşengîye bikerê, nê semtanê kanan de cayê di-hîrê banan de çar dayreyan ser o apartmanêka desla bidê awankerdiş. Yanî cayê çar banan de çewres dayreyî virazîyênê. Eke nê semtê kanî newe ra bêre îmarkerdiş, qîmê des endî nufusê Dîyarbekirî kenê.

La wina nêkenê! Se kenê?

Hêgayê ke nefeqeyê neslê ma yê ameyeyî do ci ra bêro, kerdê hêla rantî! Ê hêgayê rindekê duzekî, hêgayê ke tey zîret beno, tey xele ramîyeno sey malê mîratî dayê xo ver, apartmanan weriznenê.

Şima bala xo bidîn şengehanê zamanê verî ser. Heme dew û bajarî cayê qeracan de ronîyayê.

Mezelê verênan zî eynî bi no qayde yê. Yanî verênan, cayê ke tede cite bena, erdo ke zîretî rê beno de ne ban viraştîşê ne zî mezêl kendo. Yeno vîrê mi, kalikê mi vatê: "Cayo ke tede cite bibo, cayo ke tede vaş zergun bibo, ê cayan de viraştîşê banan gune yo, heram o. Çunke nê cayan ra rizqê înan û heywanan temîn beno..."

Cayê mezelanê Dîyarbekirî zî nika bi no qayde yo; cayê ke tede zîret beno de ronîyayê. Hetê Yenîkoy de hêgayê ke tey zîret beno, herra sûra rindeka ke ti vanî kezêba vereke ya, heme kerdê goristan. Her merdeyî rê tewr tay çar metrekarêyî erd keweno. Merde dekenê gorre, dima ser o beton ra mezêl virazenê. Çi viraştîş!

Nika nufusê Dîyarbekirî mîlyon û nêma ra vêşêr o. Pancas serrî badêna no nufus heme mireno. Çar rey mîlyon û nêma, keno şeş mîlyonî, yanî 50 serrî badêna tena şarê Dîyarbekirî rê şeş mîlyonî m², yanî şeş hezarî donim erd ganî bibo cayê mezelan.

De vajîn, na dinyaya bisînore senî qîmê ma kena?

Tornê ma, yanî ê ke 50 serrî badêna yenê dinya do kotî zîret bikerê, xele biramê? Wilay no tebîet do heyfê xo ma ra bigîro. Hem zî pîrnikanê ma ra bîyaro teber!

X A Ç E P E R S

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							■			
2						■				
3										
4			■					■		
5		■					■			
6				■						■
7					■				■	
8	■					■		■		
9										
10					■					

ÇEPA-RAST

- 1) Kirmanckî, kirdkî, dimilkî – Wake, waye, atike
- 2) Hazir, hadre – Berey, eksê "rew"î
- 3) (Semedê meywe û sebze-

- yan) çiyoy ke xag o, çiyoy ke hîna nêderesayo
- 4) Mîyanê "tanî" – Meşte, roja ke yena – Xelq, gurûh, kesê bîni
- 5) Sîleh, çiyoy ke pê gule û bomba erzîyeno – Mabên,

CORA-CÊR

- 1) Karê "zanayene" – Serê şitî, tomast, xavike, helîm, tole
- 2) Çiyoy ke şit pê beno mast, mîrazê şitî – Silayî, silayîye
- 3) Heb, tene, hubûbat – Berê/mehsulê çîlegêre
- 4) Merceke, camo qalind ke verçimikan û dûrbînan de yeno kar ardene – Wexto verêno verên, wexto verêno ke destpêkê xo bellî nîyo
- 5) Încîra xage, încîra ke hîna nêderesaya – Sembolê alu-mînyumî

- 6) Çiyoy baqî, çiyê bêmerg, eksê "ezelî"yî – Hela, de, derey, hey
- 7) Çogane, çanqil – "... Şerîf Wanlî (roşinvîr û siyasetkarêkê kurdan)
- 8) Keso ke serê sibayî hîna çiyêk nêwerdo – Semedê waye/ate xîtabêk – Herfê bêvengî yê "rol"î
- 9) Dara teyan, dara ke teyan gêna – Çimeyêkê banî
- 10) Domane, geda, tute – Mîtolojîyê yunanana de homayê cengî

mîyan, beyntar

- 6) Roşan – Cinîya edebîyatkare, cinîya ke metnanê edebîyan nusena
- 7) Çiyoy ke cinîyî erzenê bi doşanê/kiftanê xo ser – Pêxamberê xirîstîyanan
- 8) Zeîf, zar, şehtî-yaye – Mîyanê "kore"
- 9) Çiyoy ke tegel bîyo, çiyoy ke ameyoy tegel kerdene
- 10) Cayoy ke raywan û turîstî qederêk tede manenê – Çeşîtêkê qumaşî

Cewabê Hûmara Verêne

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	E	H	M	E	D	Ê	X	A	N	Î
2	H	■	E	K	I	L	■	L	Ê	N
3	L	A	S	E	R	■	C	E	M	A
4	Ê	L	E	■	Î	D	A	M	■	N
5	H	E	L	E	■	A	L	A	N	■
6	E	T	A	J	E	R	■	N	E	W
7	Q	E	■	D	R	A	M	■	F	E
8	Î	■	L	A	J	■	E	M	E	L
9	■	D	I	D	A	N	■	A	L	A
10	H	O	V	■	N	E	F	R	E	T

Keyepelê Platforma Neteweyî ke tora înternetî ser o adresa www.netewe.com ra weşana xo keno, gelêk kovarê kurdan ke nika piyase de peyda nêbenê, heme dijitalîze kerdê.

Gama ke merdim nê keyepelî zîyaret keno, qismê "kîlera kovar û rojnameyan" de tam 152 kovar û rojnameyê ke 1898 ra nat Kurdîstan yan zî welatanê bînan de, bitaybetî yê ke hetê kurdanê Bakûrî ra weşaniyayê, nê keyepelî de bi hawayêko dijital xizmetê wendox û cigêrayoxan de yê.

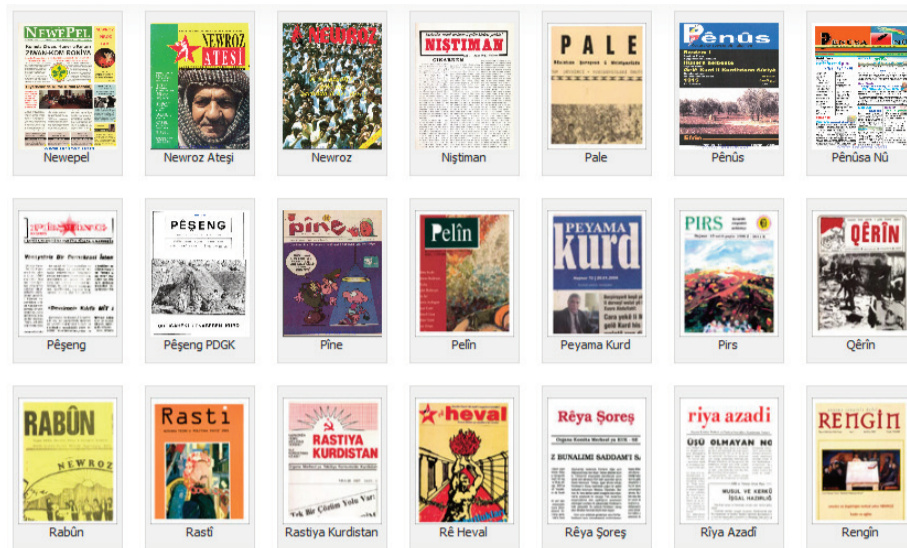
Qismêkê nê kovaran, heme hûmarê xo arşiv de ca girewto la qismêk tena yew yan çend hûmarê xo estê. Mesela, kovara Şewçila ke hetanî ewro hewt hûmarê xo weşaniyayê ra tena hûmara yewine, ancî rojnameyê ma Newepel ke hetanî nika 47 hûmarê xo weşaniyayê ra zî tena hûmaranê 1, 3, 4, 5 û 6. tede ca girewto.

Labelê bi no hal "kîlera kovar û rojnameyan" yê Platforma Neteweyî seba cigêrayox û meraqdaran heqîqeten yew xezî-naya zaf erjaye ya.

Kovar û rojnameyanê kurdan ra ê ke qismêk hûmarê înanê dijitalî keyepelê Platforma Neteweyî de estê, nê yê:

Agahdarî, Agirî, Ala Rizgarî, Ala Yekîti, Ala, Alternatîf, Ar-manc, Aşîti, Aylîk Dosya, Ayre,

Kîlerê Kovar û Rojnameyan

Azadî, Bangê Kurdistan, Berhem, Berbang, Bergeh, Bilime Doğru, Bîr, Bîrnebûn, Bultena Buroya Kurdî Bruksel, Bultena Enstîtuya Kurdî ya Brukselê, Cezaevi Bültenî, Cudî, Çarçira, Çibikin, Çira Rojname, Çira, Defter, Demokrat, Deng 1963, Deng, Dengê Bakur, Dengê Jinên Kurdistan, Dengê Komkar, Dengê Kurdistan, Dengê Me, Dengê Stêrka Rizgarî, Dengê Welat, Dicle-Firat, Dîdar, Dîplomat, Dugir, Em Çibikin, Esmer, Govend, Gulistan, Güney, Hawar, Helwest, Hevdem, Hevgirtin Welatparêz, Hêvî, Hêvîya

Gel, Hevjîn, Hêza Welatparêz, Hira, Huquq û Civak, Îsot, Jîn, Jîna Nu, Jîna Serbilind, Jujin, Kawa, Kepir, Kîne Em, Koma Sor, Kormişkan, Kulîlk, Kurdistan 1898, Kurdistan Pres, Kurdistan Sos Kult Ar, Kurdistan YXK Ewropa, Kurdnasîn, Kurmancî, Medya Güneşi, Mezopotamya, Mîdya, Mîrkut, Newaya Jîn, Newepel, Newroz Ateşi, Newroz, Niştiman, Nûbihar, Nûdem, Nûpel, Özgür Bilim, Özgür Gelecek, Özgür Gençlik, Özgür Halk, Özgürlük Yolu, Pale, Pelîn, Pênûs, Pênûsa Nû, Pêşeng PDGK, Pêşeng, Peyama

Kurd, Pîne, Pirs, Qêrîn, Rabûn, Rastî, Rastiya Kurdistan, Rê Heval, Rengîn, Rewşen YRWK, Rewşen, Rêya Şoreş, Riya Azadî, Rizgarî, Rizgariya Welat, Roj, Roja Nû 1943, Roja Nû 1997, Roja Welat, Rojev, Rojî Kurd, Rojname, Ronahî KŞKT, Ronahî, Ronî, RSDK info, Serbestî, Serketin, Serxwebûn, Sosyalist, Stêrka Rizgarî, Şewçila, Şoreşa Kurdistan, Têkoşer Îfo-Blad, Têkoşer, Têkoşin, Têkoşina Sosyalist, Tevger, Tev-kurd, Tewlo, Tîrêj, Tîroj, Vatan Güneşi, Vate, Veger, Vengê Ciwanan, Welat, Xebat, Yekbûn îfo, Yekbûyî, Yekiti, Yekitiya Sosyalist, Yeniden Newroz, YJK li Swêdê, Zend, Zengil

Helbet rojname û kovarê kurdan heme nê niyê. Hîna zaf, rojname û kovarê ke hetê kurdanê Bakûrî ra weşaniyayê, nê qismêkê înan ê. La bi no qayde yew ca de biyayîşê hende kovaran arşivêko zaf erjaye yo. Ne dirîyenê, ne benê kan, tim wina pak verê destî de biyayîşê înan karê merdimî zaf asan keno. Tena yew qusurê xo esto ke merdim nêşkeno nuştayan kopî bikero. Eke merdim çiyê neql bikero, ganî xo rê bi destê xo binuso.

Seba ke keyepelê Platforma Neteweyî xizmetêko winasî kerdo, destê înan sax bo, keyeyê înan awan bo.

Îstatîstîkê Dersa Weçînita Bellî Bîyî

Goreyê îstatîstîkanê dewlete ra, par seba dersa weçînita hemeyê Tirkîya de 28 hezarî 587 wendekaran muracat kerdo.

Seke yeno zanayîş, reya verêne destpêkê serra perwerdeyî ya 2012-2013 de sey dersa weçînita werndegehane de heqê musayîşê ziwananê ke miyanê sînorê Tirkîya de yenê qiseykerdiş sinifa pancine ra dest pêkerd ame dayîş.

Goreyê melumatê ke rojnameyê *Hürriyetî* wezaretê perwerdeyê milî yê tirkan ra ca kerdê, par 28 hezarî 587 wendekaran seba ke wendegeh de yew lehçe yan ziwani bimusê muracat kerdo. Nînan ra 26 wendekaran seba musayîşê abxazkî û adigekî muracat kerdo. Ê bînan ra, 9 hezarî 714 wendekaran nameyê ziwani yan zî lehçe nênuşt, tena şiqê "ziwan û lehçeyan" îşaret kerdo. La yeno texmînerdiş ke nê seba

kurdkî biyê. Înanê ke rasetrast nameyê ziwani nuşt, 18 hezarî 847 wendekaran kurdkî (kurmançî û zazakî) tercîh kerdê.

Miyanê bajarane ke kurdkî tercîh kerda ra sere de Dîyarbekir yeno. Serra perwerdeyî ya 2012-2013 de Dîyarbekir de sinifê pancine de pêro piya 35 hezarî 855 wendekarî wananê. Nînan ra 4 hezarî 469 wendekaran sey dersa weçînita kurdkî tercîh kerda. Nînan ra zî 4 hezarî 298 wendekaran kurmançî, 171 wendekaran zî zazakî tercîh kerda.

Dîyarbekir ra dima, bi dore Mêrdîn de 2 hezarî û 666, Batman de 2 hezarî û 409, Şirnex de 2 hezarî û 62, Hekarya de hezar û 574, Wan hezar û 365, Agirî de hezar û 115, Ruha de hezar û 28, Îdir de 315, Entab de 317, Mêrsîn de 305, Sêrt de 252, Bidlîs de 145, Çewlîg de

135, Dêrsim de 89, Adena de 89, Xarpêt de 14 wendekaran kurdkî tercîh kerda.

Kurdîstan ra teber şaristano ke tewr zêde kurdkî tercîh kerda İstanbul o. İstanbul de 272 wendekaran, İzmir de 6 wendekaran, Anqara de zî tena yew wendekarî kurdkî tercîh kerda.

Seba ke yew sinif abo, ganî yew wendegeh de tewr tay 10 wendekarî eynî derse tercîh bikerê. Eke 10 wendekarî tamam nêbê, a derse nêdiyena.

Meraq beno ke gelo serra vernîya ma de do çiqas wendekarî tercîh bikerê. Serra vernîya ma de wendekarê ke sinifê 5 û 6. wananê eşkenê tercîh bikerê. Sertrirêna zî ê ke sinifanê 5, 6 û 7. de wananê do bieşkê tercîh bikerê.

Ferhengek

- berih** (n): kullanım sahası olan açık arazi
- bêsexbîrî**: israf, tedbirsizlik, rasgele
- caran**: hiçbir zaman
- êretî**: muvaketen, iğreti
- firêze** (n): anız
- hêle** (m): oyun sahası; meydan
- heste** (n): kemik
- lîmin**, -e: bulanık
- pirpar** (n): semiz otu; pipirim
- puş** (n): kurumuş ot; sap
- qixî** (m): öksürük
- terke** (n): ekin
- tov** (n): tohum
- zavane** (zafane): çoğunlukla, genellikle
- debare** (m): geçim
- nêkela**: yoksa

Dr. Silêman Yılmaz: TEDBÎR TEDAWÎ RA MUHÎMÊR O

-Merheba. Zehmet nêbo, ti şênî xo bidî şinasnayîş?

- Merheba. Ez Pîran id serra 1964 id amew dinya. Heyan unîversîte ez Pîran id mendû. Mi fakulney tibî yê Dîyarbek id wend, mi îxtîsasê doktorey gedûn Anqara û Îstanbul id tamam kard.

-Mamosta, Dîyarbekir de tewr zaf kamcîn nêweşîyê gedeyan estê? Sebebê nê nêweşîyan çi yo?

-Nêweşîyê gedan, imnan ra zimistan ferg kenê. Înû mevsimû ki ma tede yî, nêweşîyê ki serd ra peyda benî zav î. Serdgirûtiş, *ri-nosinuzit* (nêweşîya zînc û hestey rîyî), îltîhabê aloqan (bademcik), gûş ew zature. Sebebî in nêweşîyû tib id ma vanî "mîkroorganîzma". Yî z' xu mîyûn id nameyê vîrus, bakterî ew sewbna nameyî estî. Înî nêweşî pê qixî, pê lewpadayîş, pê dismal û xewlî mirdim ra pêşkarê mirdim benê. Wext ik mîkrob vila bi, heme kesî nêweşî seypê nivîyarnen. Mesela, astim heme wext beno la zimistanî hîna giran beno. Nêweşî qixenî, dima serd, cîgere keno xidar.

Yewna nêweşîyê zimistanî z' kêmiya vîtamînê D ra yena meydûn. Ma tira vanî "hîpokalsemî". Sebebî yayî, bîtunî ci nêgirûtişî vîtamînê D yû. Sewbna nêweşîyê estê ki bêvîtamîney û kêmey gûyn ra heme mewsimûn id yenî meydûn. Înî zavê xwu zêfey ver, sey nêwerdişê guştî ra yenê meydûn. Kemey gûyn, zavane samedê çay û çiyê dikanûn a. Nêweşîyê imnanî, zavane benê sebebî emelîshalî. Sebebî inûn zî awka lîmin û werû xerepnaye wû.

-Seba ke gedeyî nêweş nêkewî, ganî ma se bikîm? Yan zî kamcîn şertî tewr zêde kenê ke gedeyî leze nêweş bikewê? Seba ke gedeyê ma sihetin bê, nêweş nêkewê, ganî ma se bikîm?

-Gede ki hema pîzedê marde di yû, bindê tesîrdê zav çiyên di manenû. Eke may xu zav nibetelnû, werê xu, hişê xu ser bo, tim şira doktordê xu, îlacûnî xu biwera, derheqde gede di rind benû, gede weş virazînu. Cixara û dûman gedeyê wurdik vandanû, benê zêf, benî bêtaqet ew lez nêweş kuwenê. Şart nîyû may cixara bunca. Cay ik dûman û bûyey cixara esta, zirar û. Onasar gedey tim apey manenî. Îlac ik hemîleyî di gîrîni, samedê gedey rî z' samedî may rî z' lazîm î. Mîsal, vîtamînû ki varnîyûndê hamîleyî di gîrîni, in ra vûni "folik asit". Wext ik nêgîrîya, bûçikde gedûn de yew kemûne peyda benû, kate nêmcet mûnenû. Îlacê vîtamînî asinî bîyn, wext ik nêgîrî, hesteyî benî veng, bêgûyney peyda bena.

Şitî may hem werî pitûn o, hem îz îlacî yîn û. Gede ki rind şitî mardey xu bigîrû zav nêweşîyûn ra muhafeze benû. Inay ra, ma wazenê putek heyana şeş aşmî şitî mardey xu tena bigêrû ew heya di serran wardîşû bîyn reyra şitî mardey xu bigîrû. Putek ki rind neşkerû şitî mardey xu bigêrû lez nêweş kuwenû, heskardiş û manewiyatî mardey xu ra mehrûm benû, badî yi z' nêweşîyê alerjî virazîni. May çiyû awin bura, rind îstîrahat bika ew rehet ba, şit vîş benû. Eke kemûney şit biba, kê eşkenî ay qorî çiyê ki şitî zeydnenî înan bigêrî. Derheqde şit û lawnayîş id heme xestexanûn di odayê lawnayîşî (emzirme odası) estê. Owa de kê eşkenê derheqde şit û lawnayîş id zanayîş û tecrubey xu bizey-

Roportaj: Roşan Lezgîn

dinî.

Xestexaneyû ki çiçek tede amewû dinya, zav çiyû şima ra vanî, çi lazim bo, hema şima nêvecay parsîn. Samedî tahlîlî gûyney bindê lingi, seba teqîbkerdişê nêweşîyû, aşî kardiş, hîrê-çar rocan ra pey şirî doktorî keydê xu (aile doktoru).

-Gede gama ke maya xo ra bi, hetanî çend serran ganî kamcîn aşî bêre kerdiş?

-Aşîya varêne, wext ik gede yenû dina, ay vext bena. Aşîya diyin, yewaşme di bena. Heya di serrî aşîyê çiçekû devam kenî. Tira pey mekteb id z' çend hebî aşî estî. În qorê nêweşî pey aşî kê şîn tepşî. Wext ik kê aşîkarde bi, eke nêweşî bigêrû zî yan kê nêweş nêkuwenî yan zî kê zav rehet a nêweşî vîyarnenî. İnay ra, kora benû, çi wext benû wa bibû, wext ik samedî aşî vendey şima da, şirîn aşî bikîn, apey memanî.

-Mamosta, gelo tesîrê deterjanan, yan zî a awka ke ci ra vanê "çamaşır suyu" sihetê insanan ser o çi tesîr kena?

-Deterjan, wext ik wucudê kê temas bikû, texprîbat virazenû; hurîyayîş, sûrbîyayîş, şe-leqnayîş û serbayîşê pûstî virazenû. Wext ik şirû pîzedê kê, fek ra heyana vêre tahrîş kenû. Tebîet id pankbayîşî yîn zav wext gênû. *Çamaşır suyu*, deterjanî ra gore hîna vîş talikeyê yay estû. Hîna veşatûx a. Hewna îna helm dûna, pey inî helmî zinc ra bigîr heyana pişî (akciger) texprîbat virazena. În ik alerjîy yîn esto, çiçekanê şinikan di *adenoid vejetasyon* (mîyûnê vengûneey zinc û qirik id gûşt masenû, nivardûnû rehet nefes bidbigîrî) zav giran kenû, astimûn di nêweşî xidar kena. Yewna zî, rayir di nefes id texprîbat virazena, tira pey mîkrob rehet weyra ca dûn xu ew sewbna nêweşî vecena.

-Nê werdê hazirî yê sey çîps, çîkolata û sn. ke dikanan de yenê rotiş, gedeyî zî zaf nê çiyân wenê. Gelo nêweşkerwtîşê gedeyan de tesîrê nê çiyân çiqas o?

-Inê çiyê ki tu bahsê yîn kard, tamê yîn weş û, ayi ra gedey zav meylê yîn kenî. Çîkolata hem pê şirîney hem iz pê sewbna çiyê ki tede yê, keyfê gedûn anê, hem iz yew bunderbayîş peyda kenê ki gede heme wext biwazû. Zavane, mîyûn de çiyû ki zirar bidû estû. Înû zirar sey çîtosî, qorênan de dîrekt ayê çiyê ki mîyan di estê, zirar danê. Qorê çî zî wext ik nadîr biwerî, sey çîkolata hefteyêdi heftey de yew hewi zirarê yi çin o. Lakîn wext ik zav bigêrî zirar vecînu. Çiyû şirin sey şeker û çîkolata dindanan rê zirar û, yîn qaf kenû, dindanan hem decen, hem iz lez kuwen. Bi inî çiyê ki ma inkey va, intewir çiyê gedûn

di yew mirdey virazenê ke gede neşkenû çiyê ke dey rê lazim û, burû. Peynî di zêfey û bêgûynî, bêvîtamînî vecîna. Yewna zî inî gend-gemarey dikanû vay î, pê peredê yew çîtosî di-hîrê hebî hakî yenî.

Gedeyû ki şit ra abîyû, sewbna çiyê dîni yîn, hişî xu sar nî. Werî yîn çiyû ki keye di pewcînu, ay bû, yîn ir rind û. Çiyê çarşî sey çîkolata ew şeker, zavane rind nîyo. Çî rê rind nîyo? Zirarû ki bîzatîhî danî ra teber yewna çî zî, çiyû ki gedeyî rê lazim û, yîn ra vardenû, ay çiyûn ra mehrûm benî. Zav çiyûn de apey manen, zêf manen. Qorî nêweşîyê peyda benî. Sewbna wext ik wucud zêf kewt, yewna nêweşîyê rehet virazîna, hem iz giran vîyarena.

-Mamosta, gelo ma de kulturê weyekerdişê gedeyan senîn o? Çi kêmanîyê ma estê? Ganî ma se bikîm?

-Kulturde ma de qorê çiyê zav rindî estê, qorê çî zî zav xirab ê. Heyana şeş aşmanê varnîyan de şitî maye bes û. În rûcûn di mîletê ma derheqde şitî may de wayîrê zav malumatî bîya. Qorê zav ecele kenê ki çiyê werî lez bidî gedûn. Rew werdişî in çiyon gedûn ir rind nîyû, yîn id benû sebebê îshalî ew mumkin o ki bibû sebebê sewbna nêweşîyêk ke badê vecîyû meydûn. Ayi ra heme çî wexti xu di weş û.

Şeş aşmûn a pey, yewaş-yewaş çiyê keyî, lakîn hewayo ki putekan ir hederinû. Vernî de şorbey sebzî, qîyma, zardikê hakî, mast, helîsey meyweyû bidar dîn. Tira pey maqarna, zereyê dolmû, heme tewir guşt... Çiyû awin sey guştueşkna, patetîz û nihey û fesley û awki bi heme çiyê yîn bidî gedûn, awk id tena sol û rûwen estê. Ayi ra, lazim o ay çiyû bid wardîş. Heyana gede nêbû yewserre sipîyê hakî û ingimîn medinî yîn. Wext ik gede bi yewserre, eşkenû heme çiyê keyî borû.

Çiyê gedûn di wa sole zav kemî ba, rind pewcîyû, baharat ra dûrî vindîn, rûwen sûr mekîn, rûwen nêzdîyê peynîya pewtişî de dekîn çiyê mîyûn, hîna sihatin benû.

Çay û nan dayîş, gedû bigûyn kenû. Herindey inûn de kê şîn mast û şorbay sebzî bidî. Înû rûcûn de bindê tesîrdê reklaman de rexbetê ay masto ki qutîyanê plastikûn de vecîyawû meydûn. Zirarê plastik û vayey yîn yewna kinar di wa mûna, ew mast neşkenû herindey mastê tebiî bigîra.

Meselay şitî dawarî, tikî tîmûkewta ya. Qorê gedey endik şit wenê, sewbna çî rê îştahê yîn nimanenû; Înû zî sebebê kêmaney çiyêdu bîyn benû. Ayi ra rûc id yew-di qedeşî ra vîşîr medîn. Ew rûnişte bidardin, ek mumkin o, pê qedeş bidardin. Qorê gedey zî şit ra yan hes nêkenî yan zî pê emel benê. Metarsin, gede îni ra mehrum nibenû; intewir gedûn, sey mast û penîr, çiyû ki şit ra virazînu, bidardîn.

Qorê çî, pîl û şinik ferg nikenû, heme kesî rê heme wext şart û. Pankey destûn, pankey firaqûn, pankey çiyê werd hedernayîşî, cawo pank û honik id muhfeze kardiş lazim û. Samedê inûn inkey yew mazeret nêmendû. Caw ki bêawk hema-hema nêmendû. Zerrî biwaza inî çiyûn eşkenê biyar ca. Yewna z' wext ik yew çiyê pewti ra tikê çî lazim bi, çend ik lazim bi ahind bigîrî, ayû bîn wa cawû honik id (buzdolabi) mûnû.

-Maye gama ke hemîle manena heta ke gede biyaro dinya, ganî se biko?

-Yew cinîy wext ik wazena biba hemîla, verî hemîlabayîş şira doktordê cinîyû zav rind benû. Eki nişîya senî zona hemîla ya, ganî şira, tira pey doktorê yay rayîr bide nawnenû. Taqîbûnê xu gereka îhmal nêkero.

-Tayê gedeyî estê ke, lingê xo çewt ê, yan sereyê xo çewtvir o, yan zî paştîya xo kuz a. Gelo nê çewtîyê ke îskeletalê merdiman de estê, pîzeyê maye ra dest pêkenê, yan piştîşê gedeyî ra virazîyenê?

-Bi vejîyayîşê qorikî (kalça) û lingewtî inê nêweşîyê ki ma veynenî, wayîrê çewtey hestûnê îskeletî yê, exleb dînaûmeyîş ra pey peyda benê. Sebebê in wird çiyûn ma hema rind nêzanî. Çewtey milî, zavane gûynbayîşî zincî de mil ra wû; rehet tedawî benû. İnî çewtey bîni, inî wird çiyûn heme wext şînu vecîyû meydûn. Zeifey hestûn ra bigîr heyana xirabrûniştîş û kar û gure kardîş, benê sebebê inî çiyûn. Wext ik hesteyî zeif bîyî, çewtey hîna rehet virazîna. Sihetê hestûn pay ra geyrayîş û.

-Mamosta, yeno mi vîr, tîya ra da-des serrî verê cû nêweşîyê sey tîfo, amîp û brusela zafî bî. Nika nê nêweşî çin ê. Qey?

-Ti rast vanî. İnû bedelayîşê tîfû wû amîp, pê awka panki hasil bîyû. Verî, pîysey kanalîzasyonan, qorê sebebûnê binûn ra awkey werî ra bîyêne. İnkey awkey Dîyarbek pank a. Ay çîyo ki lazim o ma hîşar bîn, inû wû: depoyê awki pank tepîştîş, wext ik aw peysay, tira pey awka ki newe amey, aye nêwerî, pankey tuwaletî di xerc bikî. Semedê pankey depoyûn kê şîni DİSKÎ ra muşewre bikî. Brusella pey şîti ew penîrû teze ke heywananê nêweşan ra yenû meydûn. İn serran mîyan de zanayîş û hîşyarey derheqdê nêweşîyanê heywanan de millet şîya aver, heywanan tedawî kenê; hem iz şit girênenê, awa penîrî virazenê.

-Doktorî tena ewnîyenê nêweşan ra. Gelo seba ke şar nêweş nêkewo, gedeyî nêweş nêkewê, seba hîşyarkerdişê milletî yew xebate kenê? Mesela, odaya tebiban ya Dîyarbekirî derheqê nêweşîyan de şarê ma hîşyar kena?

-Hîşyarkerdişê sihetî de zav kemûneya ma esta. Dereheqdê sihetî de qorê çî destê belelediyeyûn di yê, qorê çî destê wezaretê zîretî (tarım bakanlığı), wîlayet û wezaretê sihetî û teşkilatandê yin de yû. Derheqdê aşîyan û vîtamînan de yew kemûne çin a, heme kes inûn ra xeberdar benû. Doktorê gedan derheqdê wardî de zav malumat dîni. Wezaretê sihetê umûmen zî pê hekîmê keyeyî, pê medya hîşyarî vila keno. La derheqdê spor, îstîrehet û rakewtîşî de ma zav apey ê. Hetê viraştîşê çîyê werdî ra ma cay zav çî nêkenê. İnkey ra pey gerek ma bikî. Odaya tebibanê Dîyarbek, heyana inkey xu vist bindê sewbna gurû, ayi ra inî derheq de mi zav yew veng niesnawitû. Qorê welatan de semedê tedbîrê nêweşîyan, kontrolê insananê xu mecburî kenê. İnkey hekîmî keyî gedû teqîb kenê, wext ik nişî kontrol, vendenê yin. Semedê hîna pîlan ir zî awa yew çî lazim û.

-Keko, sewbîna vateyê to esto?

-Pankey wer, awk û cayî ki miyûn di benî nêweşîy, weşîy di zav muhîm û. Tedbîr tedawî ra hîna muhîm o. Ay çîyê ki bineyna ver ma behs kard, çîyê ki lazim î. Awka pank, werû pank, lazimî ew cayû pank. Ganî gedey rind îstîrahat bikî, hewnû tamam heme çî ra hem vucûdî r' hemî z' aql û ruhî r' lazim û. Televîzyon, komputere ew çîyê sey nînan, hem hewndê gedûn rê hem vextê gedûn rê, hem iz sihetê gedûn rê xirab ê. Manîyê hereket û sporî z' benê. Ma hereket û spor xu vîr nêkî! Wucûd kenê saxlem, têwgerê insanî kenê sivik, zihne kê kenê rehet, dormarey zî kê rê kenê dost.

Ma ha welatê tîncî di, lakîn ma tîncî ra mehrûm ê. Zimis-tanî taşterey, imnanî serê sibay yan zî êrey ra pey, tîncey teberî semedê sihetê hestûn ir zav rind a. Tînc wucûdê insanî de vîtamîne D virazena. Wext ik o vîtamîne kêm bi, hesteyê gedûn veng benê, tira pey çewt benê, hem iz gedeyûnê şînikan de hîna xidar vîyarenû, benû sebebê hewale vîyarnayîşî. Şit, mast û penîr menbayê kalsîyûmî yê. İnû mîneral semedê hestûn lazim û. Qay semedê îna nêweşîy (rickets) nêvecîya dinya omeyîş ra heyana yew serre vîtamîne D qiçekûn ir şart û. Tira pey ge-ge lazim benû, doktorî şîma senî va ay hawa bikîn.

Pê wasitayê şîma yew fayde inî vatîş ra hasil bibû, ez zav şa benû. Serîy çîma ser...

YEWBÎYAYÎŞ

Cemal AYDIN

Rojê hîrê enbazî; yew tirk, yew kurd, yew kî armenî wazenê ke şêrê Îstanbul, uca bigurîyî, pere qezenc bikerê û bi nê peran kî debara xo û keyeyê xo bikerê. Labêle dem demê virêni yo, rayir û erebeyî çin ê. Ganî honde rayîrê Îstanbulî bi lîngan bişêrê. Peynîye de hîrê enbazî seba xebitîyayîşê şîyena Îstanbulî ser benê hemfikirî. Dima dest bi amadekarîya rayîrî kenê. Gelek çîyê werdişî gênê leyê xo û pîya ginene rayîrê Îstanbulî.

Bi rojan rayîr şonê la demêde dima werdê xo qedîno. Bi pîzeyê vêsani kî rayîr nêyeno antene. Her hîrê enbazî demêde dima teqet ra ginene war. Vêsaniye ver bese nêkenê game bierzê. Peynîye de vanê "No wina nêbeno, ganî ma çîyêde werdişî bivînerîme, pîzeyê xo mird bikerîme, bikerîme ke ma rayîrê xo biramîme. Nêkela ma bese nêkeme bi nê halî rayîrê xo biramîme.

Na qesa ra dima her hîrê enbazî dest bi saye kerdena werdî kenê. Peynîye de rezê gineno verê çimê her hîrê enbazan. Hema her hîrê enbazî tesîrê vêsaniye ra bi lez dormeyê xo de nîyadanê. Nîyadenê ke kes çin o, hema xo erzenê mîyanê rezî. Bi hengure pîzeyê xo kenê mird, hetê bîni ra kî hengure dekenê tûrikê xo. Tûrikê xo kenê pirê hengure. Dima ancîna wazenê ke bi dizdî mîyanê rezî ra bivîcîyê teber. La verê rezî de kokimê virnîya hîrê enbazan birneno. Ci ra vano "Bira-yênê, şîma kam î, çîra bêdestur dekewtî rezê mi?" Her hîrê enbazî hema xo danê nas kerdene û hal û meseleya xo yew bi yew ci ra vanê. Wayîrê rezî vano, "Ez musluman o. Şîma tirk û kurd kî musluman ê. Mal û milkê muslumanî muslumanî rê helal o. Labêle şîma no armenîyo gawur çîra xo de berd kerd rezê mi û verda hengura mi biwero?"

Tirk bi kurdî ra bese nêkenê na qesa ser o çîyê vazerê. Wayîrê rezî

kî naye ra îstîfade keno. Bi kopale, girmike û paskule nezêlîno bi armenî. Armenî mîyanê gonî û gonîşêrî de verdano. Dima wayîrê rezî xo çarneno tirkî ser. Ci ra vano "Bîrayê mi, ez tirk a, ti kî tirk a. Mal û milke tirkî tirkî rê helal o. La hala mi ra vaze to no kurd çîra xo de berd kerd rezê mi û verda hengura mi biwero?"

Tirk, verê na qesa de şaş beno maneno, bese nêkeno çîyê vazo. Wayîrê rezî kî naye ra îstîfade keno û bi gopale, paskule û girmike nezêlîno kurdî ser. Fek û pîrnika kurdî gonî de verdano. Dima xo reyna çarneno tirkî ser. Ci ra vano "Bîrayo bînamus, hala mi ra vaze kotî heq û huqûq de yeno vatene ke bêdestur mal û milkê yew kesî rê tecawiz bikî, bitirî û berî biwerî?"

Tirk na qesaya wayîrê rezî ser cayê xo de cemedîno maneno, nêzaneno çîyê vazo. Wayîrê rezî kî naye ra reyna îstîfade keno û bi gopale, paskule û girmike nezêlîno tirkî ser. Tirkî kî sey ê bînan gonî de verdano. Dima giran-giran uca ra ancîno şono.

Her hîrê enbazî ke bi pîrodâyîşê wayîrê rezî gonî û gonîşêr de mendîbî, bi heyret yewbîn de nîyadanê û yewbîn ra vanê "Ma kotî xeletîye kerde? O kesêde kokim bî. Ma kî hîrê enbazê xortî û hêzdarî bîyî. Senî ey bi a kokimîya xo ma hîrême kerdî nê halî?" Dima vanê "Ma xeletîya xo ya tewr pîle pîrodâyîşê armenî rê veng nêkerd ra kerde. Eke o wext ma perteka xo bîmusnayêne û nêverdêne armenî ro bido, o dem ey bese nêkerdêne kurdî ro bido, ne kî tirkî ro. Yewnêbîyayîşê ma no ard sereyê ma!"

NÊDANÎ MEDE!

Yew roje yew merdim vejîyeno serê koyî, ewnîyeno ke ha here kenda, o tewir verdaya. Şîno ewnîyeno ci yew kupe vîneno, vejeno teber. Ewnîyeno ke kupa altunan a; ca de geno şîno dewa xo.

Milet verê qawexaneyî de ronîştö. Vanê: "No çî ereq o kewto to ser?"

O zî vano: "Ez şîya serê koyî, mi destê xo kerdî a Homayî ra dua kerd; mi va yew kup altunan

bide mi, Homayî zî duaya mi qabul kerde, yew kup altunî dayî mi."

Çewî ra veng nêwejîyeno. Mîyanê cematî ra yew, çewî rê teba nêvano, dano pîro şîno serê koyî. Destê xo

keno a, vano: "Ya Rebî ti yew kupe altunan bide mi, ez ha tenge de."

A dore firtine yeno; linga ey kuweno kerra, gineno erd ro. We-rizeno pay, xo estereno vano: "Ti nêdanî mede, qey tehn danî!"

Arêkerdax:
Mihemed BAZENCÎR

ŞADE

Şeyda ASMİN

Çeyê înan taxa cêrî ra şîbî taxa corî. Corê dewe de cayode berz de bî. Ti wexto ke ameyêne verê çeverî, pêroyê dewe kewtêne binê lînganê to. Çeye beton ra viraştîbî. Verê nê çeyî, bereqeya ke herdlerz de viraştîbî, aye de niştênê ro. Pîyê aye bi xo no çeye viraştîbî. Çeyêyode jûqat, şaneşînade xo ya derge estbî. Tayê cêrê çeyî de gome estbî. Malê xo kerdêne nê gomeyî. Corê gomeyî de kî sayêrêk rindek rindek bejne daybî. Dormeyê dare sinc kerde bî. Newe bîyêne kewe. A taxe zîyaderîya xo mordemê jûmînî bî. Zafêrî birayê jûmînî bî. Kulî zewecîyaybi. Cîya bîbî. Xo rê çeyeyî viraştîbî.

Pîyê Şade di dolimî zewecîyabî. Cenîya xo ya verêne o caverdaybî şîbî. O kî jû çeneka azebe ra zewecîyaybî. Emrê ey yê çenêke ra zaf girs bî. Cinîya ey a verêne ra domanê ey nêbîbî. Coka defêna zewecîyaybî. Na dolime kî lacê xo nêbîyêne. Maya Şade pêsero panc çênayî ardîbî. Peynîye de jû lac ardîbî. No lac to vatêne qey lacê Xizirî yo. Hîn ser o lerzayêne. O lac bî û tenya bî.

Qaşo vatêne domanî kulî Heq dano. Lê domanê lacî cîya bî. Ê lacî bî. Înan do toximê înan bi-domnayêne. Çênayî çik bî ma? Ê çiqas rind bê kî, lacan zaftir wayîrê înan vecîyê kî, oncîya cayê lacan nêguretêne. Lacî toxim bî.

Şade çênaya çeyî a pîle bî. Mektêbê verên wendîbî, îndî nêwendîbî. Şade waştênê biwano. Lê îmkân çin bî Şade biwano. Îmtîhanê mektêbê yatîlî qezenc nêkerdîbî. Pîyê aye kî îmkânêde bîn nêdabî aye. Şade çênayêka biaqile bîye. Zaf waştênê biwano. Sey ma û pîyê xo mebo. Lê nika qedera Şade bibîyêne sey qedera maya aye. Sey cinîyanê ucayî. A kî bidayêne mêrdeyî. Heşt-des domanî biardêne. Emrê aye feqîrîye de biqedîyayêne. Eşq, hes kerdene, înan ra çî vatîbî. Nê qesê leyê pîyê aye de çin bî. Mezgê ê de tena pere bî. Waştênê çênaya xo bido jûyê dewlemendî.

Şade karê şodirî qedênayo. Verê çeverî de nişte ro, a û dereçênaxo qesê kenê:

- Ti zana Sonê, pîyê mi wazeno mi bido mêrdeyî. Ez nêwazena jûyo ke ci ra hes nêkena, ez ver de hes kerdene nas nêkena, se pira bizewicî?

- Ma ti xêx a pira bizewicî. Pîyê to şoro xo rê vaco. Ti vace nê, o

nêşikîno çîyê bikero. O nêşikîno to bi darê zorî bido.

- Ti pîyê mi nas nêkena. Çeyê ma de o vaco çî, o beno. Kes nêşikîno ê ra çîyê vaco. Defê çîyê bikero sereyê xo defêna nêvano nê. Kes kî nêşikîno ê raye ra veco. Hard vano asmên vano, bi yê xo keno. Ti nêvîna maya mina feqîre destê ê ra çî oncena. A bîne kî, vanê no lacek pîyê xo zaf zengîn o. Pîyê mi peran ra zaf hes keno. Pereyî ruhê ey ê. O nê firsendî destê xo ra nêremneno. Ez neçar a qebul bikerî. Hem to qayît kerd, mi rê kî rind bo. Ez îndî canê xo ra bîya. Ez îndî wazena îta ra biremî şorî. Şorî hama kotî beno bibo.

- Ti wazena şilîye ra biremî lê torge to bicêro. Ti zaf poşman bî. Qet mebo tayê nas bike. Ka hela jûyo senîn o. Rind o, xirab o.

- Mi heşnayo, ez zana qet rindek niyo. Jûyo seqet o. Zaf bêşoret o.

- Rindekiye bierzi, ka hela rind o ya nerind o?

- Ez ê nizana.

Pancşeme yo. Ewro roca muhîm a. O do bêro Şade bivîno. Şade kî ê bivîno. Na senî dinyaya, tenê defêk bivîno pira bizewicîyo. Ti jûkekî defê bivîni pira bizewicî, çîyode senîn o. Ti emrê xo ê ra derbas kena. Orte de hes

kerdene, eşq çin bo ti se pîya emrê xo derbas kena. Çeyê înan de jû teşqeleyî xo gureto şono. Ne tena çeyê înan de, dewe kulî kewta teşqe. Na dewe henên bîye. Kulî bîyêne pîya heşnayênê. Merdene de kî hîn bî. Kêfweşîye de kî hîn bî.

Şade kewta zere hêvîya înan a. Meraq kena. Jûyo senîn o. Cuya xo ya ke teze dest pêkero, aye fikirîyena. Vana qey ez qayît bikerî talihê mi hona mi rê çî ni-visnayo? Çî bêro sereyê mi çî meyro? Aye kî jû xortî ra hes kerdîbî. Zerrî kerdîbî jû xortî. Nika kî jûyo ke qet nas nêkena, ê ra şoro, zereyê xo deceno. Ti vana qey zereyê aye adir gureto aye veşneno.

Peynîye de ameyî, Şade bê hine, bê govende, sey cinîya vîyaye kerde zereyê ereba berde.

Badê çend aşman xebere ameye ke mêrik dano Şade ro. Serrê kî derbas bîyê Şade bîye wayîra derguşê kî. Şade îndî nêşikîna caverdo. Pîyê Şade vano tawo nêbeno. Mêrdeyê aye dano piro kî ci ra hes keno kî. Piro dayene raşt a, lê hes kerdene çin a, heta peynîya emrê aye pirodayene bena sîya Şade, aye qet canêverdana. Şade rastî kî şilîye ra rema torge aye gurete.

24 nîsane 2010

Pasayê beno, wayîrê hîrê lazûn beno. Rozê pasa veng dano lazûnê xo vano, biko bizewejîyê.

Hîremena biray sonê cirîte erzenê. Cirîte ke ginê re kotî, çe kamî, çena yî çeyî cenê.

Birawo jû, cirîte erzeno, sona ginena çiverê qadî. Uwo bîn cirîte erzeno, sona ginena çiverê muftî. Uwo pêyen cirîte erzeno, sona gol de ginena beqe ro.

Yî, hurdemena sonê cinîka xo anê. Uwo bîn kî, sono xo rê beqe ano, keno binê ondolî. Sono, yeno ke çîyê werdena xo poto, hazir o. Her roz sono, yeno ke der-ber pak o, non hazir o.

Rozê merax keno, vano ala vinde, no kam o, mi dime ra der-ber keno pak, non pozeno. Nêsono kar, xo darenno we. Nîyadano ke, postê beqe qilaşîya ra, çenekade henêne ci ra vejîye ke, kelê asm û rojî vo, jê asm û roj vêsena.

Her roz, xo uza darenno we, rindekiya çeneke de nîyadano.

Rozê unca xo darenno we. Seke çeneke postê beqe ra vejîye xîl beno, pê cenno. Çeneke vana, vinde, qarîsê mi meve. Vano nê. Postê beqe cenno, erzeno adir, vêsнено. Çeneke heredîna, carîyûnê xo kî cena, sona.

Lazek nêzoneno ke se bi-

BEQE

Arêkerdoxe:

Nadîre Guntaş ALDATMAZ

Mintiqa: Dêrsim

Qiseykerdoxe: Satê YAGAR

kero. Ci ra vanê, so gola Rohovane, çeneke uza r' a. Kûno re rayê sono.

Sono, cayê de rastê mordermekê yêno. Pers keno vano, gola Rohovane zonena kotî ya? Vano nê. Belka birayê min ê wertî bizono. Sonê çe birayê wertî. Birayê wertî vano, ez kî nêzonen. Belka birayê min o pîl zoneno. Sonê çe birayê pîlî. Birawo pîl pers keno vano, kata sona? Vano, son gola Roho-

vanî. Vano, esmu mi rê meyman ve, meste to ra van.

Pîya sonê çe birayê pîlî. Nîyadano ke birawo pîl yîyê bînû ra cenc aweseno. Yê birawûnê qizû, por bîyo pelaxe. Yê ney hona şa wo. Eceve kuno ci. Vano birayê mi, pers de ayv çin o. Porê birawûnê tu yo qizû bîyo sipî, yê to çayê sipî nêbîyo? Vinde vano, ez nika to rê qesey ken. Veng dano cinîya xo. Vano cinîk, so tenê qerpuze bîya. Cinîke sona, ana. Vano, na rind nîya, so jûyade bîne bîya. Sona ana. Vano, na kî rind nîya, tekade bîne bîya. Cinîke sona, tekade bîne ana.

Mordemek vano, to dî, halbike çe de jû qerpuze esta. Hama cinîka mi, vatena mi kena, sona ana. Qe zerê mi nêsiknena.

Vano bira, mi rê hurendîya gola Rohovane vaze. Vano so, gola Rohovane ha wa filan ca der a. Hîrê gorgeçînî (A ve di carîyû ra) purtûnê xo ser de kenê, uwe kenê xo ro. Ti so, purtû ser ronîse, waxto ke a amê, pê bize.

Lazek urzeno ra, sono. Nîyadano ke hîremena uwe kenê xo ro. Sono, purtû ser o nîseno ro. Xafil de pê çeneke cenno.

Ceno, ano çe xo. Sono reseno mirodê xo.

LORÎGE

Hemma hayê, hewn' mi nêno
Dan kutayo, dan ê kê yo
Dan ê mîr o, şî nêçîro
Nêçîr kuşt bê tîro
Hemma hayê, hewn' mi nêno
Goştê ga yo nêpêşayo
Wer nêrisayo.

VATE

Çîroka çîrvanoka,
pî' mi şî heleboka
Mi ra ardo yew zengilika
To ra ardo yew pişkiloka
Ê mi va "xiş xiş xiş..."
Ê to va "piş piş piş..."

Arêkerdoxe: Sunay TEPE
Mintiqa: Motkan

Çend İdyomî

Arêkerdox: Mistefa GOMAYIJ

Mintiqa: Mîyaran

Arye şîyo kewtê çeçeşqoyî dima.

Ma xele ramit, cew vejîya.

Nanê gilgilî weno, tîzanê pîlan keno.

Ne xo camî ra keno ne kilîse ra.

Serê kilawda mi timî dirate yo.

Şarî rê xalîyan virazenê, xo rê nişênê palaso muyin virazê.

Wexto ra jê wextê emi-
nonê (hamnanî), bol carmin
(germin) vîyo û aşma rojî kî
denqo (dengê) nê wextî
omawa. Dewijê Polato vonê ki
"ma no carm di nê rojî sinî te-
pişimi?" Dima jê qerarê donê
ci, vonê ki, "En rindê ci ma
pêro pîya şimi muxtarî. Vajimi
wa muxtar ma rê nê rojî bîyaro
aşmondê zimistonî." Û nê de-
wijê xêvilekî donê piro şunê
muxtarî het, hal û meselaya xo
muxtarî ra vonê. Muxtar kî şaş
beno û vono ki "Dewijênê, no
cirwe (gure) ona nêveno.
Wextê rojî sinî neyew ro (nî-

Rojeyê Eminonî

Mehemed ÇELÎKTEN

yayo ro) se, hono ro, ma dest
ra teva nîyeno ki ma virazimi."
Û dewijonê xo peyser rêşeno.
Nê dewijî kî xo ri vonê "La no
muxtar o, nêşeno virazo."

Na deri (dore) şunê axayê
dewi Memedê Derikî het. Me-
medê Derikî kî nê dewijo ra
vono ki "Ez nêzonê, ema qay-
miqomê Şençûşî ombazê mino
rind o, şêrê silomonê mi ey rê
berê û ci ra pars çê, eki beno

se wa şîma rê virazo." Nê
dewijî kî na deri rayira qay-
miqomî tepişenê û şunê
qaymiqomî het, ci ra vonê ki
"Selamunaleykum qaymiqom
beg! Memedê Derikî sana çok
selam soyledî..." Û hal û mese-
laya xo ci ra vonê. Qaymiqom
kî zey nê dewijo jîyo xînt vîyo,
û nê dewijo ra vono ki "Wa mi
rê conê şîma weş vo, şîma şêrê
û çî wext ki hewa bi winiç
(honik) se, rojeyê xo o wext
tepişê." Nê dewijî kî vonê "Ellah
to ra razî vo qaymiqom beg." Û
donê piro enê çeyondê xo.

Trabzon, 01.02.2013

KURDO BINDESTO

Wisiv Pîrbab

Ax ero kurdo kurdo
Letê vêşan o letê mird o
Binê linganê şarî de pird o
Tewlo! Xo rê kî gird o

Ax ero kurdo kurdo
To rê koledarîye waştâ
Ti kî şîya tirkî dima waştâ
A ruwal ra neçar û bindest a

Ax ero kurdo kurdo
Şarê to kerdo zîndan û hepiso
Cile ra rawurze hewn a meşo
Zulmo ke to ya bîyo êdî bes o

Ax ero kurdo kurdo
Tirkî zîwan û şerefê to berdo
Welatê to ter û tunc kerdo
To rê kî ax û întîzar verdo

Ax ero kurdo kurdo
Hemûya to to ra şîya
Ti hewurê milletê xo nîya
Dinya de yew to rê koledarî ya

Ax ero kurdo kurdo
Raya Fetî ê Heqî nîya
Ey to rê fermane rîdya dîya
Rêça ey ra gêrena ancî ti ya

ÇEND HOMAYÎ ESTÊ?

**Arêkerdax:
Usman KILINÇ**

Mîyalan (dewa Çewligî ya) de
yew merdim semedo ke şêx
mareyê înan bibirno, şîno
verê şêxî. Şêx ey ra perseno
vano: "Çend hebî homayî
estê?"

O zî vano: "Hewt hebî estê."
Şêx hêrs beno, tira vano:

"Teber be şo, bimuse bê! O
wext ez mareyê şîma birnena.
Nêbo, mareyê şîma qebul nê-
beno."

O zî vejîyeno teber; embazê
ey tira perseno vano: "To se
kerd?"

O zî meseleyê xo û şêxî ci rê
vano. Embazê ey vano "Şo
vaje yew Homa esto."

O zî vano: "Ez vana hewt heb
ê, şêx qebul nêkeno; ti hê
vanî vaje yew!"

EZ POŞMAN BÎYA KE!...

**Arêkerdax:
Umer SEYDAOGLU**

Mihemed merdimêko ni-
majker beno. Her roje serê
sibayî ra werizeno şîno camî
de nimaj keno. Hema-hema
vaje Mihemed keyeyê xo de
çîyêk nêverdano. Xalî, ka-
nepe, makîna deştişî...
beno semedê camî dano me-
layî. Mela zî nê çîyan beno
keyeyê xo.

Cinîya Mihemedî, seba ke
ey keye de çîyêk nêverdayo
heme berdo dayo melayî, zaf
ecz bena. Şîna Mihemedî te-
pişena vana:

"Ti hê se kenî! To keye de
çîyêk nêverda! Ti rojêk mi zî
benî danî melayî!"

Mihemed vano:

"Cînek, ez poşman bîya ke
mi ti nêdaya!"

NO BÊMIRAD HARGÛŞÎ KIŞENO YAN NÊKIŞENO!

**Arêkerdax:
Mela Eyub QIZILAGACÎ**

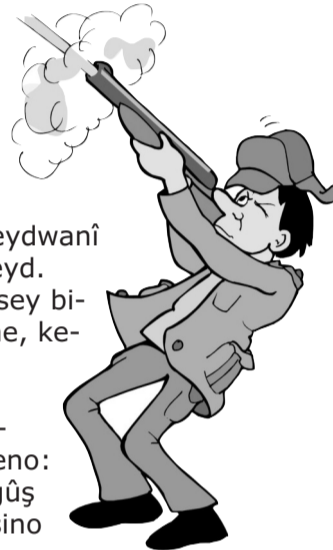
Dewa Kanîreşî Kurik de emrê xo
şeştî-şeştî û panc serrî, yew merdimêk
bi. Nameyê xo Mihemed Emîn bi. Zaf seydwani
kerdene. A extîyarîya xo de zî şîyêne seyd.
Wexto ke meseleyê xo û seydwaniye qisey bi-
kerdene, kam a hele verê ey de bibîyêne, ke-
yeyê xo şîyêne ra, kar û xebata xo ra
mendêne!

Rojêk yew cinîya cîrana înan şîna mêm-
manîya înan û Mihemed Emîn dest pêkeno:

"Ez yew dorimêk şîbîya seyd, mi hargûş
dî. (Yew firte dano cixara ro, yew firte şîno
çay ra.) Wexto ke mi hargûş dî, mi tifang
şîna kiftê xo. (Vindeno, yew firte dano cixara ro,
yew firte şîno çay ro) Mi tifang şîna kiftê xo
û mi nîşan girewt... Mi va ez panî;
ez ewnîyaya nêbeno. (Ancî firte dano cixara ro
û çaye ro. Cîrane zî ha goş nana ser vana,
hela çî wext hargûşî kişeno. Cîrane wina
fikirîyena ke Mihemed Emîn ancî dest pêkeno.)
Mi tifang gi-rewt, mi qaşo linge antêne.
Ez ewnîyaya Zekî ame (Zekî zî seydwano
namdar o). Mi va, Zekî ez panî, ne? (Reyna
firte dano cixara ro.)"

No qiseykerdişê ey xeylê zeman şîno la
no bêmecal hargûşî nêkişeno. Bar abeno,
lajê cinîke yeno zere vano: "Dayê daye,
mêmanê ma ameyê, bawo vano wa mevindero
bêro keye!"

Dadîya lajekî vana: "Lawo-lawo ti şo,
no bêmirado Emîn hargûşî kişeno yan
nêkişeno; ez bêrî keye!"

Hela Tengî

**Emşo ez honcî tena ya
Ez bêveng û bêkes a
Qet vîra mi nîna
Çiqas wext vîyerto beynate ra
Tena ti ha xîyalê mi de
Ez emşo xo de nîya
Ez ha tengi de,
Hel teng a ez teng a
Verare mi akerdî ya
Çimê mi hê berî ser o
Goşî mi hê pejnê hewayî ya
De kam heli kam yow xeberi
yena
Xeberi bîyor, xebera xeyrên!**

Zerîn AZRAWA

CITE

**Şewe yena
Û şewe ra pey tariye,
Û tariye ra pey
çimî,
destî,
nefesî...**

**Û awa ke dilope-dilope
hênî ra rişêna...**

**Tira pey
di nuqtayê surî
yê di cixarayan**

Tik-tikê saetî

**Û di zerrî
û di tenayîyî**

Rohelat AKTULUM

TI MUSAYÎ HA!

Mintiqaya Licê de yew dewe
bi enguranê xo namdar a. Dizdî
musayê, timûtîm şîne kewenê
mîyanê rezan, engure tirawenê.
Dewijî tede çare nêvînenê, mî-
yanê xo de nobedarîye ronanê.
Her roje yew şîno rezan pa-
weno.

Rojêk merdimêko xerîb uca
ra vîyareno, zaf têşan bîyo,
şîno mîyanê rezan. Nobedar ey
vînenê û hewar keweno ser.
Dewijî yenê, mêrikê xerîbî te-
pişnenê. Kewenê ser û danê
piro. Vanê: "Ero ti musayî ha!"

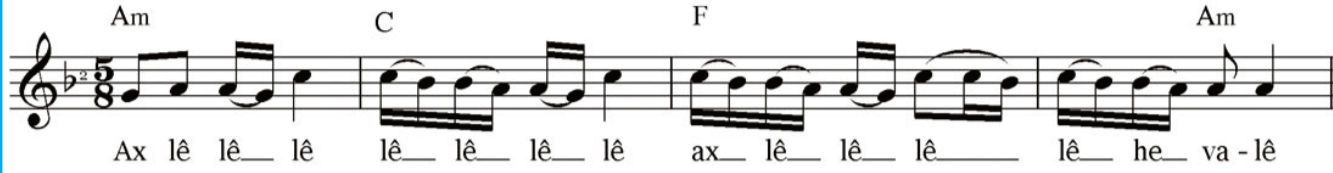
Mêrik lawey keno vano: "Wil-
layî ez Musa nîya, billayî ez
Musa nîya!"

**Arêkerdax:
Fethullah AYDEMİR**

Nota: Mucahîd Goker

HEVALE

Vate û Muzik: Gelêrî

Ax lê lê lê, lê lê lê
Ax lê lê lê, lê hevalê
Ax lê lê lê, lê lê lê
Dayê kuarê derdgironê

Na hevala mi bermena
Ax lê lê lê, lê lê lê
Na hevala mi bermena
Dayê kuarê derdgironê

Hesron çimê xu rişnena
Ax lê lê lê, lê lê lê
Hesron çimê xu rişnena
Dayê kuarê derd gironê

Ax lê lê lê, lê lê lê
Dayê kuarê derdgironê

Mendîl gena esterena

Ax lê lê lê, lê hevalê
Mendîl gena esterena
Dayê kuarê derd gironê
Hot mendîlo pêyor puynena
Ax lê lê lê lê hevalê
Hot mendîlo pêyor puynena
Dayê kuarê derdgironê

Muzîk: Gelêrî

NAMEYÊ NEBATAN

Amadekar: Ehmedê Dirihî

çarçal (Sêwregi)
çarçar (Çewlîg)
çarteli (Qerebegan)
çartelu (Pîran)
çerçal (Pali)
çirçal (Çêrmûg)

gurniga medreban (Hênî)
gurniga devûn (Xulaman)
îştîra (Pîran)

teliyê pilok (Pilemuriye)
teliyo beloq (Dêrsim)
teliyo beliqok (Dêrsim)
teliyo çeqer (Gimgim)
teliyo zeng (Dêrsim)
teliyo zerd (Dêrsim)

Kurmancî: girnûg, şebrek, şebreq

Soranî: şebraq

Goranî: dirîzerk, dirîziqt

Latînî: *Xanthium spinosum*
Tirkî: küçük pıtrak, sarı pıtrak, zincir pıtrağı

dîyar bibo, yan bi hît-ziwa yan bi hawayêko bîn dore bellî kenê. Goreyê dore ra kaykerdexo verên dest pê-keno, bi çuwa xo, sereyê kaşoyî dano goge ro ke, goge şo bikewo çale. Eke goge derba verêne de nêkewo çale, heqê kaykerdoxî esto ke hîrê rey têdima bido goge ro.

Arêkerdax: Roşan Lezgin
Mintiqa: Licê

WEŞÎNE

Huseyîn OKTAR

Şewe şewêka wisarî
Kendalê koyo bêbin û bêserî de
Ma şivera de şinê
Raya mad erg û dûrî
Newale ra vengê awe û beqan
yeno
Leweyo wetên de pepû lorinan
vano

Aşme dana kaşê weverênî ro
Ma şinê, şinê, şinê
Sey laserî şinê
Sey varanê asmênan kelîyenê
Raya ma dûrî, raya ma xidar
Merg û tarî ya
Mêrde û merg çut ê zivanê ma de
Mêrde camêrd o û qabê mergî yo
La ez nêzanena çira emşo
Çiyô winayên yeno mi vîr
Hewran aşme fetisnaya
Alem bîyo tarî û tarîstan
Gulan û gulîstanan ra nêmendo
çirûskêk

Bêvengîya qîyamî kewta xoza
Ma şinê
Vindertiş çin o

Ruhê ma esparê gîgoleke
Zerrîya ma awa çirran
Ma kendal ra vejîyayî
Kewtî mîyanê di heb qılan
Narincok û tifangî teqîyenê serê
ma de

Sey tofanê Nuh Nebî

Vengêk vajîya:

“Heyfê mi bigerê heval!”

Veng vengê Weşîne bi
Veng vengê wisarî bi
Veng vengê waştîye bi
Waştîye pirûpake
Hevaltiya berzûbilinde
Kila adirî
Kila sûre
Kila azadî
Fereca serê sibayî
Kila adirî kewte çimanê ma
Ma bîy kalme û kardî
Hê ma kewtê mîyanê neyarî
Vîst û hewt hebî bîy qurbanê
Weşîne

Êyê ke sax mendî, remayî şiyî
Zerrîya ma, ruhê ma Weşîne de
mend

Keyf û çošî tu hevalî de çin a
Waştîye
Waştîya vila hinaran, çimê
estareyan merda

Ma xo vereda verê Weşîne
Ma bivînê çi bivînê!
Weşîne cixara visnaya ta, huyena
Hevalêk xo nêgirewt:

“Ina keynê doxizî pê ma kay kerd”

Weşîne ancik huyaye

Hêrsê hevalan ra remaye:

“Heval, mi ra nêbîyêne

Şima onakî serkewtî nêbîyêne...”

Weşîne Weşîna ma bî

Estareyê şewe ma bî

Kila serê sibeyê ma bî

Ma tira vajê se?

KAYÊ MA

GOGÊ

No kay eynî mameno kayê “golf”î. Nê kayî de “goge” bi xo darîn a, wina gilovera ke hakê kerge ra bineyke qijkekêr a.

Çuwayê ke pê kay kenê zî, înan ra vanê “çuwa kaşo”. Yanî sereyê çuwe, bineyke sey gopale çewtkî yo, la wina ameyo pehnkerdiş ke weş bigino goge ro.

Kayê “goge” meydanêko raste de yan zî mergêk de kay beno. Verî çalêk ke qasê 15 cm hîra 10 cm zî xorîn kenê. Qasê 15 gaman dûrê na çale de yew xêze ancenê û goge peyê xêze de nanê ro. Seba ke dora kaykerdaxan

LINGA DEWLETE

Yew roje walî semedo ke meseleyanê dewan hel bikero, şino dewan. Dewijî zî amadekarîya xo kenê. Ap Vizo şino verê walîyî vano: “Walî Beg, bê ma şî keyeyê ma.”

Walî şaş maneno, fehm nêkeno ke qey wina vano. Ap Vizo walîyî beno verê banê

xo. “Walî Beg, de ma şî serê banê ma” vano, geno beno serê banî. Serê banî de vano: “Walî Beg, vanê linga dewlete bikewo ça, uca da vaş kewe nêbeno. Yê ma zî zaf varan vareno, wela serê banê ma varan de şina. Ni ka ez êdî zanena ke serê banê ma de varan nêvareno, wela xo tede nêşîna.”

Arêkerdax: **Ozan KILINÇ**